

Panáčci místo prezentací

Kniha amerického poradce Dana Roama učí jednoduchému pohledu na pracovní úkoly

MICHAL KUČERA

NÁPADY NA UBROUSKU

Co je lepší způsob pohledu na složitý problém? Dopodrobna propracovaná a graficky dokonalá počítačová prezentace vytvořená pomocí specializovaného softwaru, nebo pár jednoduchých náčrtků na kousku papíru? Obojí má jistě své výhody, ovšem pro manažera, který žije v zajetí počítačů a „powerpointového myšlení“, může druhý způsob přinést mnoho nových podnětů.

Nápady na ubrousku, jak se bezmála třisetstranová kniha amerického poradce Dana Roama jmenuje, přináší logicky zpracovaný systém, jak řešit pracovní úkoly pomocí jednoduchých náčrtků. Její autor už své poznatky prezentoval ve firmách jako Google, eBay, Wal-Mart či General Electric nebo v institucích typu amerického námořnictva.

Kreslení jednoduchých obrázků coby učební pomůcky je pro člověka po staletí přirozené, ostatně i řada antických autorů vzpomíná na výuku za pomoci črtání dřívkem do písku. 21. století bohužel tuto odvěkou metodu potlačilo na úkor počítačů. Nedokázalo ji ale zničit úplně, vždyť většina lidí si občas při nudných prezentacích nebo zdlouhavých poradách bezmyšlenkovitě čmárá do notýsku. Mají ovšem strach tyto jednoduché náčrtky použít i při skutečných pracovních úkolech. Především proto, že se bojí, že taková metoda by vypadala málo sofistikovaně a „dospěle“, a také proto, že se ve svých kreslířských kramflecích necítí dostatečně pevně. Je to ale jen společenský ostych. Stačí se zeptat třídy šestiletých dětí, kdo z nich umí kreslit. „Většinou se hlásí všichni. Teď se zeptejte, kolik z nich umí číst: většinou se rukou zvedne jen pár. Teď zkuste stejnou otázku položit šestnáctiletým. Kolik z vás umí kreslit? Přihlásí se sotva hrstka,“ kritizuje Roam systém vzdělávání, který nadřazuje suché analytické schopnosti přirozené kreativitě.

ZEPTEJTE SE KRAKATICE

Metoda „z ubrousku“ jde ovšem dál než jen k banální poučce, že složitý problém je nejlepší rozkreslit do jednoduchých obrázků a jejich řešení se vynoří samo. Předkládá totiž i propracovaný systém toho, jak se tyto obrázky mají kreslit. Nikoli ovšem ve smyslu estetiky a uměleckého stylu, ale spíše toho, co má být smyslem na papíře. Cílem není stát se druhým Rembrandtem, ale naopak kreslit jednoduše a srozumitelně. Metoda předkládaná v knize je logická a bude zřejmě dobře vyhovovat i technickým a matematickým typům, protože spojuje hravé obrázky s metodickým přístupem.

Roam využívá kombinaci dvou systémů, jak k problémům přistupovat. První se nazývá SQVID, což v angličtině znamená krakatice. Je to ale také zkratka slov Simple, Quality, Vision, Individual a Delta, která vyjadřují žádoucí kvality obrázků: jednoduchost, kvalitu, vizi, individuální atributy a změnu. Pomocí těchto základních vodítek a jejich protikladů je možné „vypíchnout“ na obrázku podstatu problému. Druhý přístup je založen na šesti základních

otázkách, které znějí Kdo/Co, Kolik, Kde, Kdy, Jak a Proč. Na každou z těchto otázek je možné odpovídat prostřednictvím charakteristik SQVID. Kombinací těchto dvou metod je možné vybrat si typ obrázku, který dává na problém tu nejlepší odpověď. Metoda, která zní zdánlivě složitě, je na obrázku opravdu jednoduchá, což opět ukazuje na limity vyjadřování pouze pomocí jazyka. „Model SQVID nás, nutí“ odpovědět na každou z výše uvedených otázek hned na začátku, a proto umí přesně zacílit naše myšlení, a co je důležité, pomůže nám rozhodnout se ohledně typu obrázku ještě dříve, než se tužka dotkne papíru.“

Samotné obrázky, byť obsahující důležitá fakta, ovšem k řešení otázek nestačí. Je vždy zapotřebí interpretovat je a doplnit slovy. „Účelem je nahradit pomocí obrázků ta slova, která můžeme mnohem efektivněji přednést, pochopit a zapamatovat si vizuálně,“ říká Roam. Pro toho, kdo se chce naučit efektivně využívat kresbičky i k reálné práci a nejen se jimi bavit na dlouhých poradách, bude jeho kniha dobrým průvodcem.

NÁPADY NA UBROUSKU Z amerického originálu *The Back of the Napkin: Solving Problems and Selling Ideas with Pictures* přeložil David Krásenský, vydalo nakladatelství Jan Melvil Publishing v Brně v roce 2009, s. 287, doporučená cena 298 korun.